

KIS-479 – Liester ar pennanvioù dre **-iad**

(GE da YBAN – 02 10 95)

Amañ e kavomp adarre ar gudenn dibarek d'ar brezhoneg ez eo an ober disheñvel ouzh al liesterioù hervez ma sellont ouzh tud pe ouzh traoù (ar *c'houarnerion*, ar *gouarnerioù*), pe ouzh loened zoken (*splujerion*, *splujered*, *splujerioù*). Er yezh arnevez hon eus heuliet alioù VALL., p. xv : “*trezerioù* entonnoirs, *trezerien* dissipateurs”, “*mederezed* "femmes qui moissonnent" et "machines à moissonner"” (ret eo merkañ e ro *Geriadur brezhoneg* An Here da heul lizheradur an 19^t kantved an daou liester *-ed* ha *-ioù* d'ar pennanvioù en *-erez* b., hep lakaat kemm neoazh etre tud ha traoù ; GP a ra eno gant ul liester dre *-où* hepken.

Ar gudenn a'm eus bet da bleidiñ ganti e lavar ar Stlenneg eo : pe liester reiñ d'ar pennanvioù oberour dre *-iad* oc'h aroueziñ traoù ? Lies ouzh lies e savo kudennoù eus ar seurt pa denn ar galvezouriezh da erlec'hiañ ijinenoù ouzh tud. Da skouer, an aozadur emgrefrek anvet Sz. *data line service*, Gl. *serveur de données*, Br. *dafariad roadenoù*, pe liester reiñ da hemañ : *dafariaded* evel d'un anv oberour ? *dafariadoù* evel d'un anv tra ?

VALLEE n'en deus ket reolennet liester ar pennanvioù oberour dre *-(i)ad* dre an arbenn ma ne roe staelad ebet en e yezhouriezh d'al lostger-se (ar pennanvioù ma edo a venege hep displegadur : *merdead*, *-eïdi* ; *gaouiad*, *ed*, *-idi*) ; en eneb, hep e venegiñ e digoradur e c'heriadur (VALL. xvii), ez ensile un *-(i)ad* gouzañvour : *laziad*, *muntrad*, *gwallzarvoudad*, *beuziad*, h.a. (VALL. p. 782, v^o VICTIME), nevezrummenn houmañ bet distaolet gant ar yezh arnevez (sl. KIS-009, La-03, pp. 64-69) pa n'he deus diazez ebet en istor ar yezh ha, dreist-holl, pa zegase mesk e reizhiad kemplezh ar pennanvioù dre *-(i)ad* o tistroadañ rummenn ar pennanvioù oberour dre *-(i)ad*.

Goude disteurel *-(i)ad* gouzañvour ha roet staelad da *-(i)ad* oberour, e tivizad dilezel evitañ al liester dre *-idi* (o virout hemañ evit an adanorioù pennanvaet dre *-ed* hepken) ha derc'hel al liester *-(i)aded* hep ken all. Da ematers ha va hini : hag astennet e vo d'al liester-mañ ur c'hemm heñvel ouzh an hini a gaver etre *-erion* hag *-erioù* e rezh ur c'hevenebad etre *-(i)aded* ha *-(i)adoù* ? Evidon 'm eus kilet rak seurt astenn dre

an abeg ma'z eus lies lostger *-ad* ha dre se ez eo bresk ar c'hemm etrezo, breskted na ve nemet gwashaet dre zegas ur c'hemm ouzhpenn e par unan anezho (merkomp ez eus bet skoueriekaet un *-ad* en tu all da reizhiad VALLEE, an *-ad* ober, testeniet er yezh kent : *merdead* "navigation", *Ét. gramm.* in KIS-009, id., p. 65, *oberiad* "œuvre, ouvrage", NDBF. p. 604). Dav dimp bezañ evezhiek ha deznadiñ e pe dro e teu loaz d'an devezout diwar dibaregezhioù ar brezhoneg hag e pe dro e teufe mesk. En degouezh, hep mar ebet e teufe mesk, setu perak e kinnigan derc'hel ul liester hepken Br. *dafariaded*, ha pa ve den pe dra an oberour arouezet.